

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Ticaret Bakanı Ruhsar PEKCAN tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

Ülkemizde Covid-19'un en çok etkilediği sektörlerden biri de restoran, lokanta, pastane, kafe gibi yiyecek-içecek hizmeti veren işletmelerdir. Türkiye'de yiyecek-içecek sektöründe 100 bin işletme bulunmaktadır. Covid-19 kısıtlamaları kapsamında bu sektörün faaliyetleri ve çalışma koşulları ile ilgili olarak bazı tedbirler uygulanmıştır.

Restoran, lokanta, pastane ve kafeler 2020 Mart ayından itibaren 3 ay boyunca kapalı kalmıştır. Haziran ayında yeniden açılan işletmeler 2020'nin kasım ayında yeniden kapanmıştır. Bu süreçte bazı işletmeler paket servis ile ayakta kalmaya çalışmış, bazıları ise ekonomik zorluklar nedeni ile kapanmak zorunda kalmıştır.

Bu süreçte iktidar, işletmelerin mevcut durumlarını sürdürebilmesi için gereken önlemleri almamış, hem işletme sahipleri hem de sektördeki 2 milyona yakın emekçi çok zor durumda kalmıştır. Üstelik bu dönemde iktidar, devlet bankalarından verilen kredileri bir önlem paketi gibi sunmuştur. Uzun süredir kapalı olan işletmeler, iktidardan destek göremeyince banka kredilerine yönelmiştir. Kapalı oldukları dönemde işletmelerinin standart giderlerini çektikleri krediler ve aldıkları borçlarla karşılamaya çalışan yiyecek-içecek sektöründeki işletmeler büyük bir kriz ile karşı karşıyadır.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca tarafından 20 Şubat 2021 tarihinde sosyal medya üzerinden yapılan açıklamaya göre; 1 Marttan itibaren kademeli olarak normalleşme süreci başlatılacaktır. Sağlık Bakanının yaptığı açıklamaya göre; belirlenen kriterler çerçevesinde 4 risk grubu oluşturulacak ve normalleşme de risk gruplarına göre belirlenecektir.

1 Mart itibarıyla başlayacak olan normalleşme kapsamında, yiyecek –içecek sektöründeki işletmeleri nasıl bir sürecin beklediği bilinmemektedir. İşletme sahipleri de, çalışanlar da kendilerini bekleyen belirsizlik nedeniyle son derece tedirgin ve kaygılıdır.

Yiyecek-içecek sektörünün temelini oluşturan gıda fiyatları, Covid-19 salgının ilk görüldüğü zamandan bu yana fahiş oranda artmıştır. Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'nun Şubat 2021 ayı araştırmasına göre; gıda fiyatlarında bir önceki aya göre yüzde 2,8, son bir yılda ise yüzde 30 oranında artış yaşanmıştır. Son 1 yıl içinde ekmek, un, bulgur, makarna fiyatları yüzde 24, et-balık fiyatları yüzde 15, süt ve

W238

süt ürünleri ile yumurta fiyatları da yüzde 35 oranında zamlanmıştır. Bir yıl öncesine göre yağ fiyatlarında yüzde 31,6 oranında, meyve fiyatlarında yüzde 32,8 oranında, sebze fiyatlarında yüzde 55 oranında artış yaşanmıştır. Bakliyat fiyatları son bir yılda yüzde 17,4, diğer gıda fiyatları ise yüzde 11,5 oranında zamlanmıştır.

Gıda fiyatlarındaki bu artışı tedarikçiler işletmelere, işletmeler de kendi fiyatlarına yansıtmak zorunda kalacaktır. Bunun yanında 2021 yılının hemen başında elektriğe yüzde 6 zam gelmiştir. Üstelik mart ayının başında Covid-19'da 3. dalganın yaşanacağına dair açıklamalar yapılmaktadır. İşletmeler açılrsa bile beklenen düzeyde bir iş hacmine sahip olamama riski ile karşı karşıyadır.

Tüm bunlar düşünüldüğünde yiyecek-içecek sektöründeki işletmeler, normalleşme ile hizmet vermeye başlasalar bile artan maliyetler nedeniyle çok zor bir dönem yaşayacaktır. Sektörde istihdam edilen 2 milyon çalışanın yarısı işsizlik tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Bu şartlarda iktidar tarafından 3 ay boyunca büyükşehirlerde 750, diğer illerde 500 TL kira desteği ve ciro desteği açıklaması yapılmıştır. 2019 cirosu 3 milyon lira ve altı olanlara ciro kaybının yüzde 3'ü oranında, ciro kayıplarına göre 2 bin ila 40 bin lira arasında destek sağlanacağı açıklanmıştır.

Yiyecek-içecek sektöründeki işletmeler kar elde etmeye değil ayakta durmaya çalışmaktadır. Bu nedenle de yiyecek-içecek sektörüne özel teşviklerin verilmesi hem işletmelerin ayakta kalması hem de sağladıkları istihdam açısından son derece hayatidir.

Bu çerçevede;

- 1)Önergenin cevaplandığı tarih itibariyle, yiyecek-içecek sektöründe hizmet veren kaç işletme kira desteği, kaç işletme ciro desteği başvurusunda bulunmuştur?
- 2)Önergenin cevaplandığı tarih itibariyle, yiyecek -içecek sektöründe hizmet veren işletmelerden kaçının kira desteği, kaçının ciro desteği başvurusu kabul edilmiştir? Başvurusu kabul edilen kaç işletmeye toplam ne kadar kira desteği, ne kadar ciro desteği ödemesi yapılmıştır?
- 3)Kira ve ciro desteği dışında yiyecek- içecek sektöründe faaliyet gösteren işletmelere bir destek verilecek midir?
- 4)Meydana gelen yoğun fiyat artışları düşünüldüğünde yiyecek- içecek sektörüne KDV muafiyeti sağlanması yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 5)Yiyecek-içecek sektöründeki işletmeler için kamu bankaları üzerinden kira kontratları göz önüne alınarak 1 yıl geri ödemesiz sıfır faizli kredi verilmesi planlanmaktadır mıdır?
- 6)Yiyecek-içecek sektöründe faaliyet gösteren işletmeler için vergi ve SGK prim ertelemelerinin kapsamı genişletilecek midir?

4238

7)Emek yoğun bir sektör olan yiyecek-içecek alanından faaliyet gösteren işletmelerde 2 milyona yakın işçi bulunmaktadır. Kısa çalışma ödeneğinin son kez uzatılması nedeniyle birçok işletme personel azaltma yoluna gidecektir. İşsiz kalacak binlerce emekçiye destek vermek için herhangi bir planlamanız var mıdır?